

Pavlov: pes a zvonek

Gustavo Ott

přeložil Akram Staněk (1998)

Spojení na autora:

Gustavo Ott

e-mail: tmemckayott@eldish.net

gustavott@yahoo.com

www.gustavoott.com.ar

Spojení na překladatele:

Akram Staněk

U Háje 21

147 00 Praha 4

Česká republika

Telefon: (+420) 604 226 170

e-mail: akram@quick.cz

Osoby:

MAURICIO, dvacetiletý muž

ARMANDO, protagonista rozhlasové talkshow (*může být žena – AMADA*)

PACO, policejní inspektor

PILI

MATKA

CONSUELO

HLAS

EDUARDO, ředitel rozhlasové stanice

V provedení z roku 1994 režírovaném autorem byla inscenace provedena pouze čtyřmi herci:

MAURICIO

PACO - ARMANDO

PILI - MATKA - CONSUELO - HLAS - PACO II (volající)

EDUARDO.

Všechny postavy byly představovány muži.

Část první

Dvanáct hodin po zločinu

Zvuk rozhlasového přijímače přelad'ovaného ze stanice na stanici: zprávy, jazz, vážná hudba, latinskoamerická salsa, projev, reklamy, sport, jazz, lidský smích, křik, praskání, zprávy, program v cizím jazyce, vážná hudba, heavy metal, výbuch smíchu, soprán, zprávy, svůdný hlas, dětský sbor, rock, pop, hlasy, atmosférické poruchy, reklamy, zprávy. Nakonec rozhlasová stanice.

Světlo na hlasatelnu rozhlasové talkshow. ARMANDO sedí před mikrofony. Kdosi zavěsí sluchátko telefonu. Cvak: za ARMANDOVÝMI zády se vynoří STÍN.

ARMANDO: (neotáčí se) ...já ...já ...já ...proč já? ...proč mě?...

STÍN: Musím tě zabít.

Stín vytáhne blýskající se nůž, pozvedne jej. Zvoní telefon. Tma.

Slyšíme hlasy PACA a MAURICIA.

MAURICIO: To je všechno, co vám mohu říct.

PACO: Ne. Pověš mi toho mnohem víc.

MAURICIO: Nevím nic dalšího.

PACO: Ale víš. Slečno, dejte mu prosím trochu vody.

Světlo.

Policejní stanice, kancelář vyšetřovatele. PACO přechází tam a zpět, MAURICIO sedí s pouty na ruku čelem k publiku. Vchází PILI, podává mu sklenici vody a sedá si na okraj stolu. Připravuje svůj psací stroj.

PACO: Chci tě slyšet mluvit. Jak se jmenuješ?

MAURICIO: Mauricio.

PILI: Říkal to samé, když jsme ho našli, jak se potuluje okolo té rozhlasové stanice.

PACO: Rovnou jsi odpověděl, že se jmenuješ „Mauricio”. A já jsem hledal Mauricia. Nebije tě ta shoda náhod do očí?

MAURICIO: Svět je plný Mauriciů.

PACO: Jistě, ale my jsme našli právě tohoto Mauricia na místě činu.

MAURICIO: To neznamená, že já...

PACO: Cos tam byl dělat? Krást?

MAURICIO: Nejsem zloděj...

PACO: Tak tedy vrah.

MAURICIO: Nejsem vrah!

PACO: Ne, já jsem ten vrah. To já jsem volám výhružné telefonáty moderátorovi pořadu, který se mi náhodou nelíbí. To jsem byl já. Nejsem polda, jasný. To je jen převlek.

Silou zvedne Mauricia ze židle.

Je to jasný, Mauricio? Není to tak, že já jsem ten vrah a ne ty?

MAURICIO: Já nejsem...

PACO ho udeří. MAURICIO upadne.

PACO: Říkám ti, že já jsem ten vrah! Já jsem hrdina. Jsem anděl a - ještě než odejdu z domu - už mám jméno běti napsané na ruce. Proč se ti líbí zabíjet? Proč, Mauricio? Je to sranda? Pročpak's to udělal, chlapče? Proč jsi ho zabil?

MAURICIO: Neudělal jsem to!

Na MAURICIA dopadají další rány.

PACO: Tys to nebyl! To já! Já! Já!

PACO tiskne MAURICIA k zemi.

Řeknu ti, proč. Protože svět tě sere. Není to tak?

MAURICIO: ...svět mě sere...

PACO: ...a protože ve světě je spousta lidí, kteří tě taky nasíraj, nemám pravdu?

Zírá na něj. Hrozí mu.

Dobře si rozmysli, co odpovíš.

MAURICIO: (vyděšeně) Ano.

PACO ho pustí. Zapálí si cigaretu.

PACO: Dobrá, slečno, dejte podezřelému podepsat doznání a můžeme jít na večeři. Mám hlad.

PILI přejde k MAURICIOVI s kouskem papíru.

PILI: Tady to podepište.

MAURICIO: *(nepodepíše)* Chtěl bych říci... něco...

PILI: Raději to podepište. Pak to všechno bude za námi.

MAURICIO: Nedřív bych chtěl říct... že...

PILI: Noooooo?

MAURICIO: Já... myslím... tedy... Nic jsem nepřiznal.

PILI: Mauricio, vážně, vzhledem k tomu, že...

PACO: Co říkal?

MAURICIO: Že jsem...

PACO: Ano?

MAURICIO: Že jsem to nebyl já.

PACO: Žes to nebyl ty?

PILI: Podezřelý...

MAURICIO: Neudělal jsem to.

PACO: Co mi to tu říkáš? Co tím chceš říct, Hrdino?

MAURICIO: To nejsem.

PACO: Co tím chceš říct?

MAURICIO: Že já... já totiž... že jsem to nebyl já.

PACO: Nebyls to ty?

MAURICIO: Jsem nevinný.

PACO se hrubě chopí MAURICIA a udeří jím o zed'.

PACO: Tak mi teď něco řekni. Když jsi to nebyl ty... KDO TO DO PRDELE TEDY BYL?

MAURICIO: Nevím.

PACO ho srazí k zemi.

Kdokoli ho mohl zabít. Tihle lidé od rádia mají spousty nepřátel. Však víte.

PACO: Ne, nevím.

MAURICIO: Žárliví manželé, milenky, homosexuálové, dealeři drog. V rádiu můžete slyšet spoustu nešťastných lidí.

PILI: Myslím, že má pravdu.

PACO: (*k PILI*) Ptal se vás někdo na váš názor?

PILI: Ne, ale myslím si, že...

PACO: Líbí se vám?

PILI: Kdo?

PACO: On. Líbí se vám?

PILI: Ne.

PACO: Je to váš přítel? Znáte se s ním?

PILI: Ne...

PACO: Tak se do toho nepleťte, jasný? Nehrajte si na mučedníci. Nemějte péči. Když ho neznáte, nestarejte se. Neříkejte si o potíže. Tohle není vaše věc. Jasný?

PILI: Promiňte.

PACO: Starejte se vždycky nejdřív o sebe. Jen o sebe. Zapomeňte na druhé. To je nejlepší způsob, jak zůstat naživu. Zapomeňte na lítost. Zapomeňte na toho vraha. Začnete-li ho hájit a on vyvázne se zdravou kůží, zítra ráno si vás najde, znásilní vás a prořízne vám krk od ucha k uchu. Je to tak, Mauricio? Copak to není přesně to, co bys udělal téhle mladé dámě, kdybychom tě pustili?

MAURICIO: Ne, to ne.

PACO: Ne? Ty bys jí nepodřezal?

MAURICIO: Nejsm...

PACO: Ne, nejsi vrah. Ne. A kdo tedy jsi? Kněz?

MAURICIO: Jsem... Jsem křesťan.

PACO: Křesťan, jako Pilát pontský?

MAURICIO: Pilát z Pontu nebyl křesťan.

PACO: Neopravuj mě, když něco řeknu, Hrdino. Neopravuj mě, protože chytří hoši mě serou. To by bylo to nejhorší, co bys mohl udělat. Hrát na mě chytráka. Když něco řeknu, tak to tak je. Tady nejsi na univerzitě.

MAURICIO: Ne.

PACO: Tak ty jsi věřící křesťan.

MAURICIO: Ano, zajisté.

PACO: Co to znamená: „Ano, zajisté“?

MAURICIO: Ano, zajisté: křesťan a věřící. To znamená totéž.

PACO: Ne, ne, to není totéž. Nehádej se se mnou. Neopravuj mne.

PACO MAURICIA nakopne.

Nemám trpělivost s chlapečky, jako jsi ty.

Znovu ho kopne.

Podívej: mám hlad Mauricio. Před dvěma hodinami byl spáchán zločin. Končila mi šichta. Chtěl jsem jít domů. Dívat se na fotbal. Koukat na televizi. Užít si pěkný večer. A pak ten pitomej telefon. „Zavražděný moderátor“. „Vyšetřit.“ Cvak! A teď jsem tady a ztrácím s tebou čas. Chtěl bych tě varovat, že jsem ten druh policajta, co nenávidí svoji práci; takže jestli tě budu muset zabít, abych stihnul konec druhého poločasu, udělám to. O tom nepochybuju. Tvůj život je pro mě míň než hovno. Zítra mám mít volno, tak mi nekomplikuj život. Pro svoje vlastní dobro. Odpověz mi na jednu otázku nejjasněji, jak jen dovedeš. Můžeš mi říct, co pro všechno na světě může dělat křesťan jako ty s takovýmhle nožem?

Položí mu nůž na krk.

Odpověz mi, Mauricio...

MAURICIO: Ne... nezabíjejte mě...

PACO: Jsem vrah a mám chuť vraždit.

MAURICIO: ...ještě ne... nezabíjejte mě...

PILI: *(přestane psát na stroji)* Ještě ne? Co to znamená?

PACO: Nepište to.

MAURICIO: Nezabíjejte mě! Ještě ne!

PILI: Nikdo vás nezabije...

MAURICIO: Já jsem nikoho nezabil!

PACO: Co ten nůž, Mauricio: cos dělal s tím nožem? Mluv.

MAURICIO: ...šel jsem ho zabít.

PACO ho pustí.

PACO: Dobrá, slečno, začněte psát.

Odloží nůž.

Šel jsti ho zabít, je to tak?

MAURICIO: Ano.

PACO: *(chladně)* Proč?

MAURICIO: Co?

PACO: Proč jsi ho šel zabít?

MAURICIO: Co?

PACO: Slyšíš mě?

MAURICIO: Ano.

PACO: Proč jsi ho chtěl zabít, proklatě!

Dlouhá pauza.

Ty mi neodpovíš?

MAURICIO: Éé... ano.

PACO: Podívej, nejsem z těch, které by to zajímalo. Je mi to jedno. Ale oni se mě budou ptát: „Proč ho ten idiot zabil? Jaký měl motiv?“ A když to nebudu vědět, tak se na jisto můžu s tím finálovým zápasem rozloučit, protože si budu muset vymýšlet pro tebe motiv a na vymýšlení já moc nejsem. Nemám představivost. Nic mě nenapadá. Takže bude lepší, když mi to řekneš. Proč jsi ho chtěl zabít?

MAURICIO: Vždyť je to jasné, nebo ne?

PACO: Ne, není to jasné.

MAURICIO: Pak tedy nevím.

PACO: Ty nevíš, proč jsi ho chtěl zabít?

MAURICIO: No, ano... eh... jsou lidé, kteří si zaslouží, aby je někdo zabil.

PACO: (*dívá se směrem k rozhlasovému přijímači*) Tak to je něco, na čem se my dva konečně shodnem. Myslím, že máš pravdu. Je mnoho lidí, kteří by zasloužili podříznout. Pár mě jich napadá.

Zapne rádio. Hledá stanici.

Pořádný bodnutí nebo jistá střela do zad. O tom není pochyb, Hrdino...

PILI: Mám to zapisovat, pane inspektore?

PACO: Nebud'te blázen, Pili! Nic nezapisujte.

PILI: Promiňte.

SPORTOVNÍ KOMENTÁTOR : (m.o.)...soupeřova týmu. Hra byla poněkud zmatená a brankář Jiménez nebyl na svém místě... Pravda je, a to musím říci, že útočník byl v jasném ofsajdu...

PACO: ...platí jim milióny za to, aby byli na svém místě a chytili míč a oni to nedělají. To jsou lidi, kteří by zasloužili bodnout do zad, Mauricio.

Znechucen vypne přijímač.

Podívej, Anděli. Nač zabíjet moderátora a ne brankáře, který není na svém místě?

MAURICIO: Ten chlapík z rádia byl odpornej hajzl.

PACO: Co ti provedl?

MAURICIO: (*koktá*) On... Byl jsem s matkou... a pak... nabídla mi večeři, ale neměl jsem hlad. A navíc... ten sen o létání. Pak mi matka řekla, že nesmím přijít domů pozdě.

Pauza.

PACO: Co má ten chlapík z rádia co dělat s tvojí matkou?

MAURICIO: Co má co dělat?

PACO: Ano. Co má co dělat?

Dlouhá pauza.

MAURICIO: Ach! Vlastně nic. Nemají spolu nic společného. Neznají se. Ne. V žádném případě.

PACO: (zapálí si novou cigaretu) Pak to nechápu.

MAURICIO: Je to velmi prosté. Sen o létání. Líbí se mi snít o tom, že mám křídla a že se můžu vznášet nad domy a budovami a plout kolem nevyšších oblaků. Sním o tom, že mohu spatřit své přátele z výšky, vidět je jako mravence, všichni dělají totéž, netečně, všichni dohromady. A já mezitím létám, křížuji dráhu ptákům, letadlům. Já je vidím, ale oni mě nevidí.

PACO: Zkoušíš hrát blázna? Musím tě upozornit, že tenhle trik...

MAURICIO: Vy mi nerozumíte?

PACO: Ne.

MAURICIO: Vždycky jsem věřil, že sníme o létání, protože jsme božská stvoření. Protože jsme božími dětmi.

PACO: Uh-huh. Jaký má ta povídačka smysl? Máš mě za idiota?

MAURICIO: Ne, pane důstojníku. Prosím...

PACO: (hrubě) Tak mi řekni: Zabil jsi snad moderátora kvůli svému létacímu snu, ty pitomý imbecile?

MAURICIO: Patřil k těm chlapíkům, co... co...

PACO: (tiskne MAURICIA k zemi) Zatím už určitě padl další gól. A já tady s tebou ztrácím čas. Nemyslíš, že je to škoda Mauricio? Že chlap jako já prošvihne zápas, protože se musí zabývat takovým cvokem, jako jsi ty?

Pauza. Pozoruje ho.

Podívej se: já nejsem špatnej chlapík. Problém je, že mám hlad.

MAURICIO: Rozumím.

PACO: (*přátelsky*) Dobrá. Líbí se mi lidé, kteří mi rozumějí. Není jich moc. Moc ne. Podívej, pojďme tady něco udělat. Budu k tobě naprosto upřímný. Za tímhle zrcadlem je člověk. Napadlo tě, že tohle zrcadlo je ve skutečnosti okno?

MAURICIO přisvědčí.

Každý to ví. Nevím, proč to tu, do prdele, máme, když to každý ví. V téhle branži je plno debilů. To víš taky, co?

MAURICIO přisvědčí.

Dobrá. Jak jsem říkal, za tímhle oknem je člověk. Svědek. Chce slyšet tvůj příběh, protože si není jistý. Začni mi říkat pravdu od začátku, od toho okamžiku, kdys vešel do té stanice.

MAURICIO: (*nespokojeně*) Já... eh... podívejme se... Můžete mi dát cigaretu?

PACO mu dá cigaretu, MAURICIO si ji zapálí. Po pauze.

Když jsem vešel dovnitř, on už tam byl.

PACO: Kdo?

MAURICIO: Ten moderátor.

PACO: Pokračuj.

MAURICIO: ...byl velmi vyděšený.

PACO: Kdo?

MAURICIO: On.

PACO: A co ty?

MAURICIO: Já ne.

PACO: Pokračuj.

MAURICIO: ...když jsem ho uviděl, pomyslíl jsem si: „do toho, Mauricio tak už ho zabij“ ...ale pak jsem o tom začal znovu přemýšlet a řekl jsem si: „Ne, nebuď blázen. Ten člověk je svině. Vzpomeň si, co říká. Vzpomeň si, že ten si zaslouží něco horšího. Zaslouží, abys ho chytil za krk a rozsekal na maličké kousky. Zaslouží, abys mu rozmačkal koule a donutil ho modlit se tak dlouho, dokud nebude škemrat u Všemohoucího za odpuštění všech svých hříchů.“ Protože v tomhle zasraném světě jsme všichni lidé, nikdo není lepší, než ten druhý. Nikdo nemůže nikomu říkat, jak

by měl se svým životem naložit, protože Bůh nám dal svobodu volby. Nemám pravdu?

PACO: Jo. Každý si dělá co chce. Úkladně a s podlostí.

MAURICIO: (*kouří*) Úkladně a s podlostí. Správně. Nikdo nemůže zvolit sám sebe bohem. „Nebudeš věřit ve falešná božstva.” To je jedno z přikázání. Věděl jste to?

PACO: Ano, samozřejmě, pokračuj.

MAURICIO: Když jsem ho tam spatřil, jak sedí vyděšený k smrti, pomyslíl jsem si, že je mnoho lidí, kteří pravděpodobně chtějí udělat totéž, k čemu jsem se chystal já. Myslel jsem na spousty těch, kteří se plíží s nožem ukrytým v podpaždí, číhající na toho, kdo zakazuje létání.

PACO: Moderátor ti řekl, že nemůžeš létat?

MAURICIO: Ne, ne, ne, ne tak. Neřekl to mně. O mě nejde. Sebou jsem si velmi jistý. Ale ostatní... mnoho lidí v tomto městě vzhlíží k nebi a pátrají v něm. Rozumíte mi?

PACO: Ne, ale pokračuj.

MAURICIO: Vy mně nerozumíte?

PACO: Vážně mě to nezajímá. Každý cvok má nějakou tu svojí písničku.

MAURICIO: Nejsem blázen.

PACO: Ne, už jsem ti říkal, že já jsem ten cvok. Líbí se mi létání a mám ve skříní pár laminátových křídel, se kterými po nocích proháním netopýry.

Pauza.

PILI: Pane...

PACO: Tu poslední věc samozřejmě nezapisujte.

PILI: Jistě.

PACO: Tahle práce už není tím, čím bývala. Za starých dobrých časů jsi popadnul podezřelého, ten se přiznal a mohlo se jít domů. „Protožes ho zabil.” „Protože dlužil peníze; protože donášel poldům; protože mafie vydala příkaz; protože

drogový svět nevěří kreditním kartám; protože buď platíš, nebo musíš platit." Občas, ti největší pitomci zabili ze žárlivosti. Tak to bývalo a nikdo si nikdy nestěžoval. Všichni byli šťastni: jeden zločin, jeden motiv. Dvacet let v kriminále. Třicet let. Všichni spokojení. Ale dneska ráno, před rozedněním, ty - nebo někdo jiný - zabil moderátora. Proč? „Protože mám sny“... „Kvůli mé matce a večeri“... „Protože jsem chtěl létat“... „Protože já jsem vážně kanárek.“ Kdyby mě někdo zamordoval jenom proto, že si myslí, že je Zelený Sršeň, obrátím se v hrobě a zdechnu ještě jednou. Tohle město je plné cvoků. A já jsem ten nejscvoklejší ze všech, páč tady vykecávám s tímhle létajícím andělem, místo toho, abych sledoval druhej poločas. Pojd', ptáčku:

Opět hrubě popadne MAURICIA.

Dokonči svůj příběh.

Opět ho přitlačí k podlaze.

A nechci od tebe slyšet jediný slovo o létání. Jsi v té stanici, máš nůž, jdeš ho zabít: Co se stalo?

MAURICIO: Když jsem se chstal ho zabít, přišel nějaký člověk.

PILI píše. Světlo padne na rozhlasovou stanici. ARMANDO se nemůže ani hnout, jak je obklopen telefony.

PACO: Poznal bys toho muže?

MAURICIO: ...Ano, byl starý. Chvilí byl potichu. Pak ten člověk řekl něco, co mě zmrazilo do morku kostí.

Za ARMANDEM se objeví STÍN.

STÍN: Musím tě zabít.

PACO: Co se stalo pak?

MAURICIO: Stín vytáhl nůž a...

STÍN vytáhne lesknoucí se nůž. Pozvedne jej. Světlo v hlasatelně zhasne.

PACO: A potom?

MAURICIO: Co potom?

PACO: Cos potom udělal ty?

MAURICIO: Utekl jsem.

PACO: Utekl?

MAURICIO: Samozřejmě.

PACO: Pokoušíš se mě přesvědčit, že hrdina jako ty, uteče jako malá holka?

MAURICIO: Byl jsem k smrti vyděšený.

PACO se směje.

PACO: Takže jsi utekl!

MAURICIO: Běžel jsem jako o život. Aby mě taky nezabil.

PACO: To se z tebe vyklubal pěkný vrah!

MAURICIO: Nikdy předtím jsem se tolik nebál.

PACO: A co všechny ty věci okolo matky, kanárka a létání?

MAURICIO: Na místě jsem na to všechno zapoměl.

PACO: Úžasné!

MAURICIO: Nikdy předtím jsem neviděl mrtvolu.

PACO: Velmi dobře Mauricio. Dojal jsi mě. Tvoje historka je výjimečně zábavná. Ale nemohu ti uvěřit. Řekněme, že nemám chuť ti věřit.

MAURICIO: Je to pravda.

PACO: Jistě, ale pravda nestačí.

MAURICIO: Takže...

PACO: Takže, takže, takže... takže ti chci někoho ukázat.

PACO zhasne lampu, která až do tohoto okamžiku svítila MAURICIOVI do tváře. PILI přestane psát. Objeví se EDUARDO. MAURICIO s EDUARDEM na sebe zírají. PACO zapne rozhlasový přijímač. Pauza.

PACO: Rád bych ti představil Eduarda. To je ten svědek. Eduardo viděl muže, viděl ho vytáhnout tento nůž a ukončit moderátorův život.

Dlouhá pauza. EDUARDO s MAURICIEM na sebe upřeně zírají.

MAURICIO: To je on.

EDUARDO: Co?

MAURICIO: Vy jste ho zabil.

EDUARDO: Co říkáte?

MAURICIO: Vy jste ho zabil.

EDUARDO: *(k PACOVI)* Co to má všechno znamenat?

PACO: Nevím...

Pauza.

Moráne, do toho!

PILI: Kdo je Morán?

PACO: Do toho! Co to s váma, hoši, dneska je?

MAURICIO: Vy jste ten vrah. Jste opravdu chladnokrevný. Viděl jsem vás, jak jste do něj vrazil nůž. Já jsem to udělat nemohl, protože jsem byl k smrti vyděšený.

EDUARDO udělá výpad proti MAURICIOVI. Chňapne po noži.

PACO: Moráne! Co děláš?! Moráne!

PILI: Morán je ten vrah?

EDUARDO bodne MAURICIA. Mauricio padá na zem.

EDUARDO: Ať se mě nikdo ani nedotkne.

PILI: *(o MAURICIOVI)* Je mrtvý.

PACO: Zatraceně!

Tma.

Devět hodin po zločinu

Světlo. Policejní stanice. EDUARDO sám čelem do hlediště. Vchází PILI. Uvidí ho. Oba se usmívají.

PILI: Vy jste tady kvůli té vraždě moderátora?

EDUARDO: Ano. Jsem svědek.

PILI: Fajn. Já jsem sekretářka. Těší mě.

Potřesou si rukou.

EDUARDO: Jak dlouho tu budu muset zůstat?

PILI: Nebojte se, inspektor tu bude každou chvíli.

EDUARDO: Váš hlas mi zní povědomě.

PILI: Vážně?

EDUARDO: Vážně.

Pauza, ticho. Jeden pozoruje druhého. PILI si sedne za stůl a připravuje si svůj psací stroj.

PILI: Nebojte se, inspektor je prima chlapík.

EDUARDO přikývne. Vstoupí PACO. Zívá.

PACO: Dobré odpoledne vespolek.

Věší si kabát.

Je si každý vědom toho, že dnes je finálový fotbalový zápas? A že mám dva volňásky k televizi, s přítelem a dvěma láhvemi rumu? Bude to paráda!

Zaznamená EDUARDA.

Tak vy jste ten svědek.

Pročítá si nějaký papír.

Fajn.

Zapaluje si cigaretu.

Začněte.

EDUARDO: Prosím?

PACO: Podívejte, chci to mít za sebou, než ten zápas začne. Tak vypravujte.

EDUARDO se zakucká.

EDUARDO: Ta cigareta...

PACO: Promiňte.

Neuhasí ji.

Vypravujte!

EDUARDO nabere dech.

EDUARDO: Musím přiznat, že jsem už předem věděl, co se Armandovi přihodí. Jistě, je snadné to říkat teď, když už to vědí všichni, když už ho našli. Ale věděl jsem to.

PACO: Jak to, že jste to věděl?

EDUARDO: Protože se mi o tom zdálo. Zdálo se mi to přesně tak, jak se to stalo.

PACO: A vy jste mu to neřekl?

EDUARDO: ...Sny jsou velmi důležitou součástí našeho života. Cokoli se nám zdá, má svůj význam. Všichni to říkají. Pokud jde o mne, sny mě varovaly, že bude Armando zavražděn.

PACO: A vy jste mu to neřekl?

EDUARDO: Ne, neřekl jsem mu to. Neřekl jsem mu to, protože právě, když jsem se na to chystal, jeho vrah mu zavolal.

PACO: Dokážete si vzpomenout na jeho hlas?

EDUARDO: Nikdo z nás nikdy tón toho hlasu nezapomene. Také o něm se mi zdálo. Zdálo se mi, že nikdo nedokáže zapomenout na to, co se stane.

Odkašle si.

Ty prorocké sny mě varovaly, že vášně budou puštěny ze řetězu, a my nebudeme schopni ovládat své jednání. Snažím se ve skutečnosti říci, že všechno se ve mně odehrává jako divadelní hra, která začíná od konce. Konec je nadbytečný. To je možná ten důvod, proč se nakonec navzájem vraždíme. Nezůstala žádná překvapení.

Kašle.

Všechno, co se mohlo stát, bylo už vymyšleno.

Dvakrát zakašle.

Mohl byste odložit tu cigaretu?

PACO: Á. Promiňte.

Neuhasí ji..

EDUARDO: Tu cigaretu.

PACO: Eduardo: je velmi důležité, abyste mi řekl pravdu. Chci, abyste mi sdělil všechny své osobní údaje: věk, povolání, adresu a tak dál. Chci vás poslouchat. Chci vás slyšet mluvit, protože vám musím uvěřit. Vy potřebujete, abych vám uvěřil.

EDUARDO: Myslíte... že ještě... tak nějak. - Že jsem podezřelý?

PACO: Právě před devíti hodinami byla spáchána vražda. Jsem ve službě, takže to spadlo na mě. A je-li spáchána vražda a mám-li ji vyšetřit, tak má potíže každý, protože já vás podezírám všechny, nevěřím, že žijí nějakí hodní hoši, a protože potřebuji najít pachatele co nejdřív, abych mohl jít domů. Pokračujte, Eduardo. Jste podezřelý a já chci, abyste mi řekl všechno.

EDUARDO: Dobře. Jmenuji se Eduardo Gómez, je mi padesát a žiji v tomhle městě.

PACO: Slečno...

PILI začne psát.

Dobře.

EDUARDO: Pracuji v rozhlasové stanici.

PACO: Co tam děláte?

EDUARDO: Produkují interaktivní programy.

PACO: Vysvětlete mi to.

EDUARDO: Dostáváme telefonáty od lidí, kteří mají takový či onaký problém a snažíme se je řešit. Předvídáme budoucnost, vykládáme sny a tak dál.

PACO: Dostáváte hodně telefonátů?

EDUARDO: Obvykle ano. V noci se vždycky najde nějaký zoufalý člověk, který nemůže usnout, sebevrah hledající porozumění, pomatená mladá dáma, která se může rozhodnout vložit svůj život do našich rukou.

PILI: *(snaží se dohnat zpoždění, které má)* „...svůj život do našich rukou.“

Oba ji se po ní podívají.

PACO: Řekněte mi, Eduardo: máte rád svou práci?

EDUARDO: Jistěže.

Zakašle.

Jsem zaměstnán v rozhlase po celý svůj život. Tento typ pořadů už dělám třicet let. Zachránil jsem mnoho životů. Doma mám celou stěnu pokrytou pohlednicemi a děkovnými dopisy. Okultismus, čajové lístky, astrologie, jasnovidectví, parapsychologie, karty, náboženství, systémy předpovídání. Umím číst sny. Míváte někdy sny, inspektore?

PACO: Nikdy.

EDUARDO: Mohl bych vám nabídnout návštěvu zdarma. Mohu vám číst z ruky...

Kašle.

...anebo z vaší cigarety. Umím předpovídat z kuřákovy popele.

PILI: Možná byste mohl číst ten můj.

EDUARDO: Bylo by mi potěšením...

PACO: Víte, kdo vyhraje dnešní zápas?

EDUARDO stojí, a mluví k PILI.

EDUARDO: Ano.

PACO: A... a... dobrá...

Pauza.

...Kdo?

EDUARDO: Hostující tým.

PACO: (*změní náladu*) Eduardo, pojd'te zpátky sem.

EDUARDO: Ano?

PACO: Raději se posaďte. Toto je policejní stanice.

EDUARDO: Doufal jsem, že prolomím ledy a chtěl jsem...

PACO: Ano, vím, co jste chtěl.

EDUARDO: Tuto místnost prostupuje pach nadcházejících událostí. Množství potlačované energie. Jako by měla začít bitva, jako by zde měl někdo zemřít.

PILI: (*zděšeně*) Tady?

EDUARDO: (*lichotivě*) O tom nepochybujte. Dá se to snadno vyčíst. Ze zdi.

PILI: A co ty zdi říkají?

PACO: Nic. Jak by mohly zdi něco říkat?

EDUARDO: Vůbec bych nebyl překvapen, kdybych v této místnosti zaregistroval mimosmyslové jevy.

PILI: (*postaví se*) Namouduši?

EDUARDO: Bezpochyby.

PILI: Já... tedy... někdy... ten psací stroj... píše sám od sebe, aniž bych na něj položila prst.

EDUARDO: Opravdu?

PACO: Protože je elektrický, drahoušku. Eduardo, povězte mi, jste ženatý?

EDUARDO: Ne. Nikdy jsem se neoženil.

PACO: A přesto teď radíte manželským dvojicím.

EDUARDO: Já ne. Radí si sami. Dělán jim jenom prostředníka.

PACO: Prostředníka? Drogy?

EDUARDO: Ne. Mezi nimi a jejich podvědomím.

PACO: Mezi nimi a jejich podvědomím. Aha.

PILI: Věřím, že dokáže taky předpovídat budoucnost.

EDUARDO: Jen zkuste dnes večer zavolat do programu.

PACO: To může zavolat kdo chce?

EDUARDO: Ano.

PACO: Kdo na ty dotazy odpovídá?

EDUARDO: Moderátor.

PACO: Takže i ty trapné telefonáty jdou rovnou k vám? Nijak je netřídíte?

EDUARDO: Přesně tak.

PACO: Může se tedy dovolat každý?

EDUARDO: Každý, kdo má telefon, se k nám může dovolat.

PILI: I když to někdy není zrovna lehké.

PACO: Vy ten pořad sledujete?

PILI: Někdy, když nemohu usnout, si ho naladím na svém rádiu. Je to zajímavý pořad. Nezajímají mě ty rady, jenom se mi líbí poslouchat ty lidi, kteří volají. Baví mě představovat si je třesoucí se nervozitou, celé zoufalé. Je slyšet jejich váhavé, fňukající hlasy...

PACO: A to vás baví?

PILI: (*popleteně*) Jo, jasně.

PACO: Měla jste to naladěné v noci, když se stala ta vražda?

PILI: (*lže*) Ne.

EDUARDO: Pravdou je, že někdy pořad není zrovna zajímavý. Hovory jsou řídké.

PACO: Co to znamená „řídké hovory“?

EDUARDO: No, víte, éé... například lidé, kteří si nechtějí necht předpovědět osud. Lidé, kteří nemají osobní problémy, kteří nechtějí hovořit o sexu. Nudní lidé.

PACO: Tak proč tedy volají?

EDUARDO: Nuda. Politika, argumenty, rozvody. Hodně rozvedených. Všichni se chtějí dozvědět, jak zničit toho svého bývalého. Jak rozdělit majetek, péči o děti, alimony. Manželé, kteří spolu žili pohromadě řadu let a na konec ze sebe chtějí navzájem sedřít kůži.

PACO: A z toho vy žijete, nemám pravdu?

EDUARDO: Žiju z každodenních problémů.

PACO: Využíváte jich...

EDUARDO: (*chladně*) Nebuďte směšný. Tytéž věci se stanou sousedovi, řezníkovi, vašemu nejlepšímu příteli, politikovi, policajtovi. Zvláště policajtům Nemyslíte?

PACO: Jistě, ale to jsem neměl na mysli.

EDUARDO: Nerozumím.

PACO: Myslím, že je možné, tedy domnívám se, že se může přihodit, že lidé jako vy - třeba proto, že můžou být unavení, ospalí, nepozorní...

EDUARDO: Jsem profesionál.

PACO: ...nebo nedůvěřiví...

EDUARDO: Naši posluchači jsou...

PACO: Nebo z nějakého jiného důvodu - lidé jako vy, tu či onde...

EDUARDO: Ano?

PACO: (*pokračuje*)...prostě nevíte, o čem mluvíte.

Pauza, PACO uhasí cigaretu.

Povězte mi o tom podivném telefonátu.

EDUARDO: O telefonátu?

PACO: Říkal jste něco o nějakém podivném telefonátu.

EDUARDO: Já jsem něco říkal?

PACO: Ne snad?

EDUARDO: Ne.

PACO: Tak někdo se o tom zmínil.

EDUARDO: To jsem nebyl já.

PACO: Víte, o kterém hovoru mluví?

EDUARDO: O tom...

PACO: Ano. O té telefonické výhružce. Hlas, který volal oběťi, aby jí oznámil, že ji zabije. Telefonát od vraha. Už si vzpomínáte?

EDUARDO: Ano. Byl to on. Ten vrah.

PACO: Poznal byste ten hlas? Volal už někdy předtím?

EDUARDO: Ne.

PACO: Vy ten váš pořad nenahráváte?

EDUARDO: Bohužel.

PACO: Nevadí, tak dál.

EDUARDO: Ten hlas... volal znovu a znovu, po celou noc. Nakonec požádal o věštění z karet.

PACO: A pak... co se stalo pak?

EDUARDO: Ten člověk byl velmi hrubý.

PACO: A potom...

EDUARDO: Pak se ho Armando zeptal na jméno...

PACO: Ano.

EDUARDO: A ten člověk řekl, že se jmenuje Mauricio.

PACO: Jak?

EDUARDO: Řekl, že se jmenuje Mauricio.

PACO: Jste si jistý? Řekl toto jméno?

EDUARDO: Mauricio.

PACO: Mauricio, pokračujte.

EDUARDO: Pak mu Armando vykládal karty.

PACO: Kde přesně jste byl vy?

EDUARDO: V režii. V archívu.

PACO: Na obou místech zároveň?

EDUARDO: Ne. Nejdřív na jednom, pak na druhém.

PACO: Co jste tam dělal?

EDUARDO: *(zakašle)* Hledal jsem nějaký materiál...

PACO: Nahrávky?

EDUARDO: Nahrávky... hudbu...

PACO: A pak se stalo co?

EDUARDO: *(kašle)* Ten kouř, prosím...

PACO: Promiňte, pokračujte...

Odtáhne ruku s cigaretou, ale neuhásí ji.

EDUARDO: ... Šel jsem dolů do archívu a zatímco Armando vykládal z karet. Neslyšel jsem, o čem spolu mluvili. Dokud Armando nezvýšil hlas. Křičel „vrah“ nebo „zločin“. Nato jsem utíkal do hlasatelny.

PACO: Zaslechl jste ještě něco?

EDUARDO povstane. Světlo na hlasatelnu, kde leží Armando, mrtvý, s nožem v zádech.

EDUARDO: Když jsem doběhl ke dveřím, narazil jsem na nějakého muže.

Zvoní telefon.

Zvonil telefon. Přesně tak, jak se mi o tom zdálo. Podíval jsem se na Armanda a, aniž bych spatřil nůž, hned jsem věděl, že je již mrtev. V ten moment jsem si přesně vybavil tvář toho člověka, do něhož jsem vrazil ve dveřích.

PACO: Byl byste schopen ho identifikovat?

EDUARDO: Ano.

PACO: Co jste udělal pak?

EDUARDO: Vzal jsem ten telefon.

PACO: Vzal jste telefon? Proč?

EDUARDO: Nevím.

Telefon přestane zvonit.

PACO: Kdo to byl?

EDUARDO: Nevím. Nějaký ženský hlas.

PACO: Co říkal?

EDUARDO: Řekl: „Pavlov“.

PACO: Pavlov? Co to k čertu má znamenat?

EDUARDO: Nevím. Ten hlas řekl: „Pavlov dělal pokus se psem a zvonkem.“

PACO: Se psem a zvonkem?

PILI: To je takový experiment. Pes štěká, když zazvoní zvonek. Říká se tomu „podmíněný reflex“...

PACO: Aha. Ale co to s tím má co společného?

PILI: Nevím.

EDUARDO: Nemá to s tím nic společného.

PACO: Oukej. Eduardo, chci, abyste se na něco podíval.

Světlo ozáří vyvýšenou část vyšetřovací místnosti. Je tam MAURICIO, který tam byl zrovna dopraven, přechází sem a tam, silné světlo mu svítí do tváře.

PACO: Znáte ho?

Pauza.

Poznáváte ho?

EDUARDO: Ano.

Pauza.

To je on.

PACO: Je to ten vrah?

EDUARDO: Ano, jsem si jistý.

PACO: Znáte jeho jméno?

EDUARDO: Pavlov?

PACO: Ne. Jmenuje se Mauricio a našli jsme ho v době vraždy k smrti vyděšeného za rozhlasovou stanicí.

K MAURICIOVI.

Jsi zatčen, Hrdino.

Tma.

Část druhá

Dvě hodiny před zločinem

Stemnělé jeviště, MAURICIO stojí na židli.

MAURICIO: *(přehrává)* „...chtěl bych, abyste všichni rozuměli tomu, že to, co se nazývá „společností“, není nic. Není to důvěryhodný svazek, není to bezpečné místo. Není výsledkem žádného úkolu, žádného vývoje a žádného plánu. Není to produkt naší práce nebo naší představitivosti, a právě tak to není přechodná fáze na cestě k lepší budoucnosti.”

„Konec této éry je předehrou k horší éře. Nic dobrého se před námi nevyvíjí. Zapomeňte na to. Jsme v tom až po uši a nikdo nás z toho nevytáhne. Bůh je z nás šílený. Proto na nás sesílá lidské i přírodní katastrofy: aby nám sdělil, že On je velmi rozezlený, že s námi ztrácí trpělivost a že - dříve či později - udeří svou silou na nás na všechny, kteří jsme si zvolili život v hříchu. Je tu snad někdo, kdo nežije v hříchu? Je zde?”

Protisvětlo na MAURICIA.

„Zemětřesení, morové rány, nová onemocnění, nehody, lenost, chlípnost, války, smrt, incest, otcovraždy, smrt, smrt, hory smrti. Každý o tom mluví a nikdo o tom nepochybuje. Nikdo nepochybuje. Pochybuje o tom někdo? Myslí si někdo, že tomu tak není?”

Plné světlo, jsme doma u MAURICIA. Obraz nuzoty. Dřevěný stůl s jednoduchým ubrusem. Zarámovaný obraz s biblickou tematikou. Někde nahoře malé rádio, černobílé fotografie dávno zemřelých příbuzných. Pauza.

„Nikdo si to nemyslí.”

Pauza.

„Protože takoví jsme: „Mea culpa” a šup do Nebe.”

Směje se.

„Ne, bratři a sestry. Dosáhnout Nebes je obtížné. Nebe si musíte zasloužit. Bůh není žádný pitomec. Umí být milosrdný, ale není trouba. Bůh si od Vás vybere to, co Mu dlužíte. Připravte se... Připravte se!”

Jiným hlasem.

Sleduj, co jsem jim řekl, maminko:

Znovu.

„Všichni musíte něco učinit, neboť Bůh je rozezlen a rozhodl se nás opustit.”

Normálním hlasem.

Tohle jsem jim řekl a zakončil jsem to: „Aleluja! Opustil nás pro nás samé.”

Normálním hlasem.

Ne, ve skutečnosti jsem neřekl „aleluja”, řekl jsem „amen” a všichni povstali a tleskali mně.

Vstoupí MATKA. Nese talíř s jídlem.

MATKA: Jsem na tebe pyšná, synu.

MAURICIO: Zítra mám jednu řeč v reformní škole a další ve vězení.

MATKA: To je dobře. Teď se najez.

MAURICIO: Pokaždé, když se chystám o něčem mluvit, napadá mě dvacet tisíc různých způsobů, jak říci totéž. A vždycky to nakonec řeknu tím nejlepším způsobem. Mám velký dar představitosti, maminko, velký dar.

MATKA: Chceš k večeři nějaký chleba, nebo ne.

MAURICIO: Myslím, že jsem anděl.

MATKA: Dáš si polévku?

MAURICIO: Protože se mi každíčký den zdá, že létám.

MATKA: Jen boháči jedí bez chleba, synku. Tak si vezmi chléb.

MAURICIO: Sním o létání a zdá se mi, že Duch Svatý létá vedle mne.

MATKA: Duch Svatý? Jak tedy vypadá?

MAURICIO: Je bílý, maminko. Spousta bělosti, která mi upřeně hledí do očí.

MATKA: Do očí...

MAURICIO: Ano. Ještě před rokem jsem byl zmatený člověk, a teď mi Svatý Duch hledí do očí.

MATKA: Jak krásné. Blahopřeji ti. Ještě ses nedotkl polévky.

MAURICIO: Dosáhl jsem svého poslání.

MATKA: Maso je uvařené, právě tak, jak to máš rád.

MAURICIO: Byly doby, kdy jsem nebyl ničím, ale teď mám na tomto světě jisté poslání. Předtím jsem neexistoval. Nebyl jsem nic. Byl jsem mrtvý. Rozumíš mi, maminko?

Pauza.

MATKA: Budeš dneska jíst?

MAURICIO: Nemám hlad.

MATKA: Tak. Proč jsi to neřekl?

MAURICIO: Protože jsem s tebou mluvil o Duchu Svatém a o své víře.

MATKA: Ale mohl jsi mi říct, že nebudeš nic jíst.

MAURICIO: Nevěděl jsem, že jsi...

MATKA: Chtěla bych, abys mi sděloval věci předem. Chtěla bych, abys mi říkal, máš-li hlad nebo ne. Protože kdybych to věděla, nemusela jsem ztrácet čas vařením toho zpropadeného masa a téhle zasrané polívky, kterou jsi nechal, aby vychladla.

MAURICIO: Maminko, neklej.

MATKA: Budu si dělat, co budu chtít. Jsi příliš mladý na to, abys mi říkal, co mám dělat. Myslíš si snad, že jsem děvečka nebo otrokyně? Myslíš si, že jsem tady jenom proto, abych čekala, až dostaneš hlad?

MAURICIO: Nechtěl jsem žádnou polévku...

MATKA: Nebo maso, salát, zákusek...

MAURICIO: Nechci nic...

MATKA: Tak co tedy chceš? Řekni mi, co tedy chceš?

Pauza.

Očividně nic. A když si člověk pomyslí na všechny ty lidi, kteří umírají hlady... Včera v rádiu říkali, že všechny malé děti v Africe slepnou, prostě proto, že nemají co jíst. Ubozí lidé. Velmi nešťastní lidé, skutečně nešťastní. Mrtví. Mrtví z hladu, všichni. Doslova. Nemohou se najíst.

Dívá se přímo na něj.

Doufám, že jednou pocítíš, co to je mít hlad... Doufám, že jednou nebudeš mít co jíst a tehdy si vzpomeneš na tento den, a potom - namísto, abys zemřel z nedostatku potravy - zemřeš hanbou a lítostí.

MAURICIO: Dobrá, maminko. Najím se. Podej mi ten talíř...

MATKA: Když nechceš jíst, tak nejez. Nebuď blázen.

MAURICIO: Nechci ti ubližovat.

MATKA: Ty mně neubližuješ, ty mně pořádně štveš!

MAURICIO: Potom se omlouvám. Odpuštíš mi?

MATKA: (*nadechne se*) Podívej, nech si všechny tyhle ty sračky jako: „odpuštíš mi?“. Nehraj na mě tu falešnou poníženost. Já tě znám. Víím, jak jsi arogantní. Nemysli si, že jsi něco lepšího než já, jenom proto, žeš měl pár kázání a několik idiotů ti uvěřilo. Být Bohem je jedna věc a domnívat se, že jím jsi, je něco docela jiného. Nepředstupuj přede mě s prosbami o odpuštění, Anděli. Nedělej za sebe blbce.

MATKA, stále rozčilená zapne rádio.

ARMANDO: (*m.o.*) ...výborně. Podívejme se na budoucnost vašich dětí. Řekněte mi jejich data narození, jejich věk, jejich oblíbená čísla a barvy.

ŽENA: (*m.o.*) Nejmladší se narodil před dvěma měsíci, patnáctého. Jeho barva je růžová, jmenuje se Rafael a jeho číslem je sedm.

ARMANDO: (*m.o.*) Výborně.

ŽENA: (*m.o.*) Staršímu už je rok, narodil se pátého dubna. Jeho barva je fialová, jmenuje se Esteban a jeho číslo je pětka.

ARMANDO: (*m.o.*) Dobrá. Karty jsou rozdány. Váš syn, ten nejmladší, bude velmi šťastný ...přestože jeho život bude krátký a plný zmatků. Váš nejmladší bude mít krátký život a proto bude šťastný. Nebude muset dospět, aby byl nucen se něčím stát. Už to stačí ke štěstí. Váš nejstarší bude žít velmi dlouhý život. Nikdy nebude mít manželku, která je vždy úlevou matce, nikoli však muži. Nikdy vás neopustí. Vždy se bude chytat každé třísky, které propluje kolem něj, aniž by se ptal, zda mu ten kousek dřeva patří, nebo ne. To je problém naší doby.

ŽENA: (*m.o.*) Takže oba mí synové přišli na svět zcela zbytečně?

ARMANDO: (m.o.) Přesně tak.

ŽENA: (m.o.) Dobrá. To jsem chtěla vědět. Děkuji.

ARMANDO: (m.o.) A já děkuji za zavolání.

Hudba.

MAURICIO: Vypni to rádio.

MATKA: Proč bych měla? Nikdy nikoho nenecháš, aby se čímkoli byvil.

MAURICIO: Nechápu, jak ti může připadat něco zábavného na takovémto pořadu.

MATKA: Proč mě nikdy nenapadlo nechat si předpovědět budoucnost, když mi bylo patnáct?

Podívá se na něj.

Muž bez ženy je anděl jako ty.

MAURICIO: Matko...

MATKA: Ach! Ubohá žena. Ubohá matka. Když někdo matce řekne, že její děti přišly na svět zbytečně, nejlepší, co může udělat, je spláchnout je do záchoda. Hodit z balkónu. Uškrtnit tenkou strunou.

MAURICIO: Mohla bys mi podat to jídlo?

Podává mu jídlo.

MATKA: Kdyby mi někdo někdy řekl, jak naložíš se svým životem, myslím, že bych tě bývala byla zavraždila. Rozpárala bych ti hrdlo hákem na maso.

MAURICIO: Neměla bys takhle mluvit...

MATKA: Ano, vysála bych z tebe krev, protože tvoje krev je i mojí krví. Je to hanba, že ses vůbec kdy narodil, synu.

MAURICIO: Maminko, prosím...

MATKA: Kdyby mi někdo četl v mém osudu, když mi bylo patnáct, myslím, že bych si musela vzít prášky na spaní. Vzala bych si život poté, co bych ho vzala těm, které nejvíc miluji.

MAURICIO: Jím... Maminko... Podívej, jak moc mi to chutná...

MATKA: Matka má plné právo plné právo zabít, když si to přeje. Mám plné právo tě zabít, když budu chtít.

Pauza. Oba na sebe hledí.

Doufám, že dnes večer nepřiđeš domů pozdě.

MAURICIO: Ne.

MATKA odejde. MAURICIO nejí. Dlouhá pauza. MAURICIO zírá na jídlo, jako by v něm plavala nějaká zrůda. Náhle vezme salát, maso i mléko a smíchá to všechno v míse dohromady: sůl, chléb atd. Hudba ztichne. ARMANDŮV hlas z rádia.

ARMANDO: (m.o.) ...abyste se k nám dovolali, stačí vytočit čísla: 491-7474 a 491-7154. Tady je váš oblíbený moderátor „Armando v noci”. A dnes, jako obvykle, budeme hovořit o snech. Eduardo, náš producent, je snílek. My všichni sníme, většina z nás má sny o létání. Rádi sníme o tom, že máme křídla, že jsme jako letadla, jako ptáci, že se můžeme vznést a letět.

MAURICIO vstane.

A to znamená, že jsme na zemi. Jsme přibití k podlaze stále víc a víc každý den, a proto sníme o obloze. Chci tím říct, že ti, kteří sní o létání chtějí změnu, chtějí

přestat být tím, čím jsou. Ale netroufají si. Proto sní. Proto dělají hlouposti; proto zabíjejí anebo se nechávají zabít.

MAURICIO přejde k telefonu. Vytáčí číslo.

Lidé se dopouštějí zločinů protože sní. Chtějí se pozvednout nad to všechno a zanechat tento život za sebou, protože život stojí za hovno. Nepřizpůsobujeme se tomu a myslím, že k tomu máme všechny možné důvody. Neexistuje absolutně žádný důvod žít ve světě, jako je tenhle. Můžeme snít, chceme-li, avšak snění je jedna věc...

Zvoní telefon.

...a skutečnost je něco docela jiného. Haló, jste ve vysílání. Do toho. Kdo volá?

Haló

MAURICIO: Já...

ARMANDO: *(m.o.)* Kdo je to?

MAURICIO: Chci vám říct, že jste...

Pauza.

Chtěl jsem vám říct, že jste sráč.

Zavěsí.

ARMANDO: *(m.o.)* ...jak jsem říkal, náš pořad je věnován všem vám, kteří byste chtěli umět létat, ale nemůžete, protože jste ztraceni.

MAURICIO přejde ke stolu a uchopí nůž. Odchází. Vzdálený zvuk reklam, zpráv, podkresové hudby a hlasů, zatímco světlo přechází do tmy.

Minuty před zločinem

Světlo padá na Armanda ve zvukové kabině rozhlasu obklopeného mikrofony. Za ním EDUARDO ovládá hudbu a další detaily.

ARMANDO: ...ano. Jsme tu, abychom vás potěšili a poradili vám co nejlépe, jak je to jen možné. Není to snadné vyjadřovat se přesně a jasně. V dnešním světě to lidé neumějí. Není jim rozumět, nejsou schopní říci, co si myslí. Mnoho lidí, které znám, neumí říci „ne“. Já? Když se mi něco nelíbí, řeknu „ne“ a je to. Proto jsem šťastný. A v dnešním světě je naše štěstí to jediné, co nás dělí od ostatních. Svět je rozdělen na ty, kteří jsou šťastní a na ty, kteří nejsou. Je zřejmé, že já patřím k těm šťastným, k těm, kteří vědí, co chtějí, a kteří se pokoušejí pomoci ostatním. Proto je můj telefon vždy právě tady, čeká na vaše zavolání, aby vám dal ponaučení, radu nebo vám porozuměl, abychom mohli objasnit kousíček toho velkého oceánu nazývaného „život“.

Pauza.

Tak, Eduardo, můžeš uvolnit hovory.

Zazvoní zvonek.

Haló, jste ve vysílání.

Rozsvítí se světla vpravo. Domov MAURICIA a jeho MATKY.

MATKA: Haló, Armando...

Směje se.

ARMANDO: Nazdar, noční holubice. Jak se jmenuješ?

MATKA: Consuelo.

ARMANDO: Consuelo, miláčku, tvé jméno znamená také radost, potěšení. Copak může žena s takovýmto jménem chtít od pořadu, jako je tenhle?

CONSUELO

(MATKA): Chci vědět.

ARMANDO: Chceš vědět! Všichni chceme vědět. Ale vědět... co? To je to, co nevíme. Nevíme, co chceme. Víš, Consuelo?

CONSUELO: Chci znát budoucnost.

ARMANDO: Ano. A nejsi první. To je něco, co jsme si vždycky přáli znát, alespoň pokud si pamatuju. Uvidíme. Consuelo, v tom případě, řekni mi číslo od jedné do desíti; číslo, které se opakuje ve tvém životě, číslo, které by mohlo být tebou.

CONSUELO: Pět.

ARMANDO: Ó! Ty jsi pětka! V žádném případě nemůžeš být nic jiného, než Býk, nemám pravdu, nádherná?

CONSUELO: Ano!

ARMANDO: Nikdy se nemýlím.

ARMANDO vytahuje svůj balíček karet. Rozkládá je, aby je mohl číst.

Mám tvé karty tady přímo před sebou, Consuelo. Ale nejdřív mi musíš povědět trochu víc údajů o sobě a svém partnerovi - protože se chceš dozvědět také něco o svém partnerovi, nemám pravdu?

CONSUELO: Samozřejmě.

ARMANDO: Jsme všichni nejisté páry. Moje partnerka... kdo by jí byl schopen porozumět? Oukej, Consuelko, nyní mi pověz své datum narození, nezáleží na roce, den a měsíc postačí. Tvé i jeho.

CONSUELO: Dobrá, já jsem se narodila pátého května a on jedenadvacátého dubna.

ARMANDO: Takže je také Býk. Lásko mého života, copak to máš v svém domě. Arénu na býčí zápasy? Podívejme se.

Počítá karty.

Pátého května, dvě, tři, čtyři a pět. Šest. Tak. Teď pro něj, podívejme, pět, šest, sedm, chvilku to zabere, podívejme, dvanáct, třináct... Jsem přesvědčen, Consuelo, že jsi velmi ušlechtilá žena. Dvacet jedna. Hotovo. A teď, Consuelo, drahoušku, řekni mi číslo od jedné do pěti, aby to ale nebyla pětka.

CONSUELO: Tři.

ARMANDO: Tři, to dává smysl. Když to přijde od ženy, jakou jsi ty, nejsem překvapen. Jsem připraven Eduardo. Čtěme Consuele z jejích karet.

Zvuk zvlášť „vymyšlené“ temné hudby.

Tvé karty jsou skutečně jedinečné. Máš neuvěřitelné štěstí. Neřeklas' mi, mimo jiné, že tvůj partner se stal tvým manželem. Ano či ne?

CONSUELO: Ano.

ARMANDO: Vidíš? Nemůžeš přede mnou nic skrývat. Jsi vdaná už dvacet let. A tvůj manžel má hnědé vlasy, mám pravdu?

CONSUELO: Ano.

ARMANDO: Velmi dobře. Vidím úspěch ve tvém podnikání, v čemkoli, co si naplánuješ, a totéž platí i o něm. Nevidím žádný velký balík peněz, ale dost k tomu, aby se člověk udržel nad vodou, jak se říká. Možná budeš mít trošku trápení se zdravím, něco co souvisí s tvým zrakem. Nevím. Nosíš brýle, Consuelo?

CONSUELO: Ano, Ve skutečnosti jsem minulý týden...

ARMANDO: ... byla u očního lékaře. Je to tak?

CONSUELO: Jak to víte?!

ARMANDO: Věc se má tak, že já vím všechno, dítě. Proto jsem placen touto stanicí: tak tedy já vím vše a nikdo mě neošulí. Neobávej se té další návštěvy u lékaře. Řekne ti, že se tvá nemoc zhoršila. To je všechno. Už víš, že s tím musíš prožít zbytek života, tak tomu nevěnuj žádnou pozornost.

CONSUELO: A co rodina?

ARMANDO: Rodině se daří dobře. Více či méně... Jediné, co tady vidím, je tmavovlasý mladý muž. Znáš ho?

CONSUELO: Můj syn.

ARMANDO: Tvůj syn. Ano. To je jasné.

CONSUELO: Co je s ním?

ARMANDO: Nenech se vyvést z míry. Nenech se vyvést z míry, Consuelo, v tvých kartách není nic špatného. Možná tvůj syn utrpí nějaký pád. Brzy bude mít nějaké potíže. Není to nic vážného, netřeba se toho obávat, ale radím ti, nepomáhej mu, jakmile se to stane. Všechno dopadne tak, jak má. A vidím tady vztah mezi ním a tvým manželem... jeho otcem?

CONSUELO: Můj manžel nemá rád mého syna.

ARMANDO: Ano, vím to. Můžeš mi říci číslo pro tvého manžela mezi jedničkou a desítkou tak, aby to nebyla pětka ani trojka?

CONSUELO: Osm.

ARMANDO: Jedna, dva, tři, čtyři, pět, šest, sedm a osm. Tady to máme.

Pauza.

Toho jsem se obával.

CONSUELO: Co se stalo?

ARMANDO: Consuelo, musím tě varovat, že tvůj muž se ohlíží - anebo si již vyhlédl - jinou ženu.

CONSUELO: Cože?

ARMANDO: Ano, ale nedělej si starosti, není to nic vážného. Ta dívka - protože se jedná o mladou dámu - nemá ještě dostatečnou sílu, aby mohla být nebezpečná. Je to jen malý vrtoch tvého manžela. Radím ti nevěnovat tomu příliš mnoho pozornosti.

CONSUELO: *(změněným hlasem)* Kdo to je? Jak se jmenuje?

ARMANDO: To já nevím. Jak bych to mohl vědět? Říkám ti, že je to ještě děvče, a toto děvče je mu velmi blízké.

CONSUELO: Příbuzná?

ARMANDO: Ach, Bože!

CONSUELO: Mohla by být?

ARMANDO: Ano.

CONSUELO: Já už vím, kdo to je. Ta děvka.

ARMANDO: Uhhhh... Consuelo, musím ti připomenout, že jsme v živém vysílání. Slyší vás spousta lidí.

CONSUELO: Od kdy?

ARMANDO: ...Co?

CONSUELO: Odkdy to spolu táhnou?

ARMANDO: To ti mohu říct, protože je to právě tady na téže kartě. Dvanáctka. Ale nemyslím si, že by to znamenalo dvanáct let. Mnohem spíš můžeš počítat s dvanácti dny.

CONSUELO: Nebo dvanáct měsíců...

ARMANDO: Ne, tak komplikované to není.

CONSUELO: Tak co se stane?

ARMANDO: Oukej. Až tvůj syn projde tím, čím musí projít, to malé uklouznutí tvého muže s tou dívkou skončí. Protože se poleká. Ta milenka... ta dívka... je to podivné...

CONSUELO: Ano? Řekněte mi všechno.

ARMANDO: Já... ještě jednou, je to zvláštní, proto jsem ti to nechtěl říkat, ale pravdou je, že ta dívka není zatím dost stará na to, aby byla něčí milenkou.

CONSUELO: Není?

ARMANDO: Je to... je to ještě dítě... a je velmi smutná.

CONSUELO: Kdo by to mohl být?

- ARMANDO:** Řekni mi barvu, kterou tvůj manžel nemá rád.
- CONSUELO:** Modrá.
- ARMANDO:** A teď?...
- CONSUELO:** Co?
- ARMANDO:** A teď mi řekni jeho oblíbenou barvu. Pokud si nejsi jistá, bude lépe, když mi neodpovíš.
- CONSUELO:** To je snadné: miluje červenou.
- ARMANDO:** Červenou...
- CONSUELO:** Jasně červenou...

Pauza.

- ARMANDO:** Samozřejmě...
- CONSUELO:** Ano? Co to je?
- ARMANDO:** Consuelo... můžeš mi zavolat zpátky za malou chvíli, mimo mikrofon? Raději bych s tebou mluvil soukromě.
- CONSUELO:** Ach! Bože! Co se stalo? Řekněte mi to! Hned mi to řekněte!
- ARMANDO:** ...Consuelo... madam... uklidněte se... Eduardo... vypojte ji z vysílání...
- CONSUELO:** Chci to vědět! Nevypínejte mě!

Zvoní další telefon.

- ARMANDO:** Madam, raději bych...
- CONSUELO:** Mám předtuchu! Řekněte mi to, prosím! Mluvte!
- ARMANDO:** Consuelo... máte dceru?

Pauza.

Ano... ano, máte. Vidím ji tady.

CONSUELO: Ano!

ARMANDO: ...Já... já...

CONSUELO: Mluvíme incestu?

Pauza.

ARMANDO: Ano. Něco hrozného.

Cvak. Světlo na Consuelu zhasne. Hudba skončí.

Je mi líto...

Hudba, po chvíli.

Eduardo... prosím. Pozdržte na minutu telefonáty. Chtěl bych promluvit ke svým posluchačům. Musím objasnit, že to je poprvé, co se něco takového v našem pořadu odehrálo. Obvyklé jsou dobré zprávy, které později život potvrdí. Karty neříkají vždycky pravdu. Někdy špatně přečteme čísla, barvy. Červená může ve skutečnosti znamenat zelenou. Ale my nejsme schopni to vidět. A „trojka“ může být ve skutečnosti „devítkou“, a takto se všechno změní. Proto ti, Consuelo, jestli nás tam někde posloucháš, musím říct, že to, co karty vypověděly, nemusí být pravda. Tvůj manžel není nutně zrůda.

ARMADO uchopí karty. Prohlíží si je.

Přesto, že všechno bylo docela jasné, nic to nedokazuje. Nejsem rád jasný... jasnost je matoucí. Rozuměla?

Pauza.

Eduardo, pokračujeme s pořadem. Pošli mi další telefonát.

Telefon zvoní.

Haló? Jste ve vysílání.

Světlo na telefonní budku. Uvnitř je MAURICIO.

MAURICIO: Chtěl bych mluvit s Armandem.

ARMANDO: Tady je Armando.

MAURICIO: Vy jste Armando v noci?

ARMANDO: Ano, já jsem Armando v noci.

MAURICIO: Dobrá. Chtěl bych vám říct, že jste hajzl a čubčí syn.

Cvak. Světlo na telefonní budku zhasne.

ARMANDO: Tak. To bylo zdvořilé. V našem městě jsou někteří skutečně zdvořilí lidé.

Telefon zvoní.

Haló? Ano?

Světlo na budku. Uvnitř MAURICIO.

MAURICIO: (mění hlas) ...někdo tě musí chňapnout za krk, protože jsi skrzskrz zkažený. Měl by ses raději modlit k Našemu Pánu Ježíši Kristu, abych ten někdo nebyl já.

Cvak. Světlo na MAURICIA zhasne.

ARMANDO: ...doufám, že náš program poslouchá ještě někdo jiný.

Telefon zvoní.

Zase?

Světlo na PACA.

PACO: Ano... dobrý večer... dobrý večer...

ARMANDO: Kdo je to?

PACO: Tady je Paco.

ARMANDO: Copak bys chtěl, Paco.

PACO: Chci s vámi mluvit.

ARMANDO: Dlouho's už nevolal...

PACO: Ano... já...

ARMANDO: Jak ses měl?

PACO: Já... dělal jsem... všechno, co jste mi řekl.

ARMANDO: Velmi správně. Jak to šlo.

PACO: Nevím.

ARMANDO: Co?

PACO: Nevím.

Pauza.

ARMANDO: Ale... něco musíš vědět... nemám pravdu?

PACO: Ne, Nevím nic. Protože teď cítím...

Nedokáže to vyslovit.

Cítím... cítím různé věci.

ARMANDO: Ale Paco, příteli, na tom není nic špatného.

PACO: Je to přesně tak... víte... můj problém...

ARMANDO: Ano, já - stejně jako všichni posluchači - si ho pamatuji.

PACO: ...a vaše rady... dal jste mi nějaké rady...

ARMANDO: Ano, správně, proto náš pořad děláme...

PACO: Dobrá... myslím si... že je... teď... já... Jsem tak zmatený.

ARMANDO: Uvidíme, řekni mi o tom všechno, Paco.

PACO: Já... stále ještě... Já... nevím... Já nevím, kdo jsem.

ARMANDO: (povzdechne) Dobrá, uvidíme, jestli si rozumíme. Ty nevíš, kdo jsi. Fajn. To je problém, o tom není pochyb, ale není to nic zvláštního, Paco. Nikdo z nás nemá představu o tom, kdo jsme. Někteří méně než ostatní, buď si jist. Někteří lidé si myslí, že vědí, co jsou zač, ale nedávají to najevo, což odhaluje, že nevědí nic. Druzí si myslí, že jsou někým jiným. Někteří lidé tvrdí, že nejsou tím, čím jsou a většina tvrdí, že nejsme nic. To je způsob, kterým společnost...

Paco vybuchne.

PACO: Nedávejte mi zas tuhleto svojí přednášku! Ostatní mi mohou být ukradení. Jde mi o mě. Slyšíte? Jde mi o mě a o nikoho jiného. Ne, prosím, ne! Já nejsem oklamaná manželka. Nedávejte mi tyhle přednášky...

ARMANDO: Ale Paco, pravda jednoho člověka je jinému člověku...

PACO: Ne, to není pravda. Co je moje, to je moje a ostatní ať jdou k čertu. Nestarám se o ně. Ať to všichni slyší. Zkurvysyni. Vypněte si ten svůj kolovrátek a nechte ostatní říct si, co si myslí. Ukecaný starý báby!... příživníci...

ARMANDO: Paco, musím tě varovat, že tenhle jazyk není...

PACO: Zavola jsem, protože vás chci žalovat, protože chci, aby každý poznal, co jste učinil...

ARMANDO: Já?

PACO: Každý týden volám do tohoto pořadu, určitě každý týden. Každý zná můj problém, každý zná rady, které jste mi dal. Každý ví, že můj nejlepší kamarád, můj celoživotní kámoš mě pohladil po zádech a já jsem celý zrudnul a na celém těle mi vyrazila husí kůže. Všichni to vědí, protože každý pátek večer to říkám ve vašem programu. To bylo poprvé v mém životě, co se mi něco takového stalo: kamarád se mě dotknul a já jsem zrudl. Jak pubertální novic. Já jsem dospělej chlap. Mám dva syny. Všechno jsem vám řekl a vy jste mi pověděl, že je to normální, není důvod se něčeho obávat, že jste tím také prošel a že tím projde každý muž. Řekl jste, že každý muž je v nějakém bodě svého života přitahován jiným mužem. Řekl jste to tak? Hu?

ARMANDO: Paco. Jistě, ale rád bych to napravil.

PACO: Neřekl jsem vám, abyste mluvil. Teď mluvím já. Protože když se muži přihodí, že se začervěná při doteku jiného muže, neznamená to, že jsou... však víte, to slovo... tak že poznáte, že jsou.

ARMANDO: Homosexuálové.

PACO: Homosexuálové, teplouši, buzeranti, a tak dál...

ARMANDO: Nejsou všichni stejní.

PACO: Pro mě jsou všichni stejní. Dívám se na sebe do zrcadla a vidím, že jsem velmi mužný. Cítím chlapa a moje žena si nestěžuje. Bůh ví, že se mnou zažila v posteli obrovské věci. Zeptejte se jí, jestli chcete. Je právě tady, vedle mě, ona, ona, ona, je velice rozrušená...

ARMANDO: Ona nemusí...

PACO: (nahlas) Pojd' sem a řekni jim, jak kvěle jsme se poměli v posteli! Sem pojd', řekni jim to! Děvko!

Pauza.

ARMANDO: Paco, myslím že jsi vyvedený z rovnováhy a...

PACO: Radil jste mi, abych nechal svého přítele, aby se mě dotýkal, že to je normální...

ARMANDO: Paco, jsi jediný, kdo z toho něco dělá. Skutečně to nic neznamená...

PACO: Řekl jste, že ho mám nechat, aby to dělal...

ARMANDO: Ano, jistě.

PACO: A to je můj problém.

ARMANDO: Co jsi chtěl? Rozbít celoživotní přátelství? Není snadné najít přítele.

PACO: Totéž jste říkal posledně.

ARMANDO: A opakuj že...

PACO: Ale teď...

ARMANDO: Ano...?

PACO: My teď...

ARMANDO: Ano?

Pauza.

PACO: (*velmi měkce*) Zapletli jsme se.

ARMANDO: Promiňte, neslyšel jsem vás dost dobře.

PACO: (*hlasitěji*) Zapletli jsme se spolu. Šli jsme spolu do postele... on a já.

ARMANDO: Ale...

PACO: Třikrát týdně. A neumím ho už zastavit. Myslíme jenom na to, že se máme...

ARMANDO: Ale... to není obvyklé... to...

PACO: Říkal jste, že mám do toho jít...

ARMANDO: Ne tak docela...

PACO: Tak jsem rozuměl tomu, co jste říkal.

ARMANDO: Ale já jsem to neříkal, neřekl jsem, že...

PACO: Že ho mám nechat, aby se mě dotýkal, kdykoli bude chtít.

ARMANDO: Uváděl jsem to do souvislosti s...

PACO: ... a teď ho nedokážu zdržet od toho, aby mě líbal a dělal si se mnou, co chce. A nejsem šťastný... Nejsem šťastný...

(nervózně) Jsem ztracen. Před dvěma měsíci jsem zkusil kokain a zdálo se to zpočátku dobré. Dal mi zapomenout a cítit se mužně. Teď to nemůžu zastavit a mám pocit, že v tom jedu. Jsem po celý den jako nervózní troska a moje konto v bance se blíží ke dnu.

(nervózněji) Nevím, kdo jsem. Skončil jsem... Řekl jste mi, abych ho nechal... a teď to nemůžu zastavit.

ARMANDO: Nezavěšuj!

Cvak. Světlo na Paca zhasne.

Eduardo, pusť nějakou muziku. Musíme vyplnit tyhle díry.

Telefon zvoní.

Ano?

MAURICIO: Bůh tě rozdrtí za to, co děláš.

Cvak. Hraje hudba. Mimo mikrofon.

- EDUARDO:** Víím na co myslíš. Nechtěl bych jít zpátky do...
- ARMANDO:** Ty Pacovi věříš?
- EDUARDO:** Není to tvoje chyba.
- ARMANDO:** Není?
- EDUARDO:** Ty nic neděláš. Jen mluvíš. Je to tvoje práce. Nenutíš je, aby ti volali. Nebo jo?
- ARMANDO:** Jen tu sedím, uvedu telefonní číslo a oni volají. Odpovídám jim...
- EDUARDO:** Ale ty nejsi Červený kříž, ani Armáda spásy. Je to kšeft, jakokaždý jiný. Raději si to neber tolik k srdci, protože když to budeš dělat, vyždíme tě to. Nás oba. Vyždíme a skončíme venku na ulici...
- ARMANDO:** Eduardo... Ty víš hodně o světě...

Po pauze.

Proč nespočítají lidi?... Mám na mysli... Proč je nikdy nenapadlo provést sčítání lidu tak, aby spočítali všechny nešťastné? Vííme, kolik černochoů žije na světě, kolik lidí vůbec, kolik atomových hlavic míří z jedné strany na druhou, kolik je muslimů, kolik křesťanů či židů, kolik miliard litrů vody nám zbývá, kolik z nich vypijeme, kolik kilometrů je to odsud na konec vesmíru. Vííme dokonce kolik lidí právě v tento okamžik umírá hlady... Nikdo, žádná země, žádná organizace ale nikdy nevyšlila, kolik je na téhle planetě nešťastných lidí.

- EDUARDO:** Možná je ten úkon docela prostý...
- ARMANDO:** Jak to?
- EDUARDO:** No. Možná jediné, co stačí udělat je dosadit rovnítko mezi jejich počet a počet nás všech, kteří žijeme...
- ARMANDO:** To je možná jediná cesta.
- EDUARDO:** To nic, pokračujeme v show. Musíme si vydělávat na chleba.

EDUARDO se před návratem na své místo otočí.

Armando...

ARMANDO: Ano?

EDUARDO: Pamatuj si, že máš před sebou mikrofon. Neřekni žádné hlouposti, které by nás mohly stát... víš co... Pamatuj na to, že jsi před mikrofonem a že na druhé straně jsou lidé, kteří poslouchají... Jestli si chceš o něčem popovídat, promluv si se mnou.

ARMANDO: Bez obav. Jsem profík.

EDUARDO: Právě tak.

Telefon zvoní do vysílání.

ARMANDO: ...odpověď je vždy obsažena v samotném problému. Musíme naslouchat své mysli, když nám říká, co dělat. A k tomu máme sny.

Zvedne telefon.

Jste ve vysílání. Do toho.

Světlo na PILI sedící na gauči. Má na sobě velmi odhalující koupací plášť. Má osvojenou masku smyslnosti, kočičí gesta i pózy.

PILI: Mluvím s „Armandem v noci“?

ARMANDO: Právě s ním.

PILI: Tady Pili.

ARMANDO: Pili, Pili, Pili. Ano. Vzpomínám si na tvůj hlas. Voláš každý pátek.

PILI: (*híhňá se*) To proto, že váš pořad se mi moc líbí.

ARMANDO: A pročpak se ti tak líbí?

PILI: Protože v něm vždycky máte všechny ty trapné lidi, kteří vám volají... (*híhňá se*)

ARMANDO: Co pro tebe můžu udělat, Pili?

PILI: (*chichtá se, sama sebe hladí*) ...Jednou jsem s vámi mluvila o mojí... Je to tak trapné!

ARMANDO: Do toho, Pili, buď statečná!

PILI: Kdysi jste mi četl osud... a říkal jste, že se můj život otáčí kolem mě samotné.

ARMANDO: Nikdy nebudeš závislá na druhých. Soběstačná, moderní dívka.

PILI: Ano... jistě...

Híhňá se.

...a jindy, hovořil jste o masturbaci...

Híhňá se.

ARMANDO: Ano. Masturbace. Říkával jsem to mnohokrát a řeknu to znovu: Masturbovat je správné. Je to velmi přirozené. I kočky to dělají. Je přirozené, že mladí lidé docházejí k sexuálnímu probuzení masturbačními praktikami...

PILI: Ano, protože...

Híhňá se.

ARMANDO: Prosím?

PILI: (*híhňá se*) Je to tak, že mám problém...

ARMANDO: Ano. Ale proč se směješ?

PILI: Já. Směju se?

ARMANDO: Ano, zní to tak.

PILI: Ne, nesměju se... uuh...

Opět se híhňá.

Promiňte. To protože já... Ten den, kdy jste hovořil o masturbaci a já jsem říkala že... myslím tím... já... než jsem vám zavolala... tak jsem to dělala... dělala jsem to už... celý rok...

ARMANDO: Rok jsi masturbovala.

PILI: ...Ano...

Híhňá se.

...přesně tak... každý den, nebo skoro každý...

ARMANDO: V pořádku: nedělej si z toho hlavu. Nejsi nenormální. Všichni jsme tím stádiem prošli. Jsem si jistý, že tvé přítelkyně to také dělají. Možná si netroufají se k tomu přiznat, jako ty. Ale není to žádný problém. Věci se mají tak, že na téma masturbace málokdy přijde řeč. Lidé o takových věcech neradi hovoří. Nevím proč. Ale je to tak. Muž masturbuje od ledových dob, má drahá...

PILI: Ale, žena...

ARMANDO: Míním tím obojí, muže, ženy. Ženy také. Ty mají stejná práva, drahá Pili...

PILI: Ale... Já si to dělám prstem...

ARMANDO: Přirozeně... To nemá žádné negativní vedlejší účinky

PILI: A to... myslím...já... to je to, co jste mi říkal poprvé, když jsme o tom mluvili.

ARMANDO: Přesně tak.

PILI: A na to jsem vám řekla, že jsem se poškodila...

ARMANDO: Poškodila?

PILI: ...říkala jsem vám, že jsem ztratila panenství.

ARMANDO: Jak?

PILI: Prstem. Při masturbaci. Řekl jste mi, abych se ničeho neobávala, že není čeho se bát. A nato jsem přišla o panenství.

ARMANDO: Je to možné?

PILI: Ujistil jste mě, že se mi to stát nemůže.

ARMANDO: Nikdy... ne... soudím, normálně to nejde...

PILI: Řekl jste, ať se bavím, jak na to mám chuť, protože je nemožné, abych přitom ztratila panenství.

Smyslně hladí své tělo.

To jste říkal a najednou se mi to stalo. Před pár měsíci...

ARMANDO: No, ano, samozřejmě, možná ses nechala trochu unést...

PILI: ... Říkal jste, že to můžu dělat každý den...

ARMANDO: Ano...

PILI: ...že se mi nic nemůže stát...

ARMANDO: Já...

PILI: ...a já jsem přestala být pannou.

ARMANDO: Ano, musím říct, že tvůj případ je velmi zvláštní. Jseš si jista, že už nejsi panna?

PILI: (*živě*) No jistě...

ARMANDO: Jak?

PILI: Protože od toho dne jsem měla mnoho sexuálních vztahů.

ARMANDO: Tak potom...

PILI: *(se chichotá)* Tak potom nic... Nebyla jsem panna a chlapci si mysleli, že už jsem... však víte

Hihňá se. Vyhrne si šaty. Zavře oči

ARMANDO: Čestné slovo, myslím si, že tvůj případ je jedinečný a že je to něco, co se nikdy předtím nestalo. Doporučuji ti nepřikládat tomu takový význam...

PILI se hlasitěji zasměje.

Pili?

PILI: *(směje se)* Kdo říká, že je to důležité?

ARMANDO: Ty si z toho nic neděláš?

PILI: Jistě, že ne! Poslouchám vás, „Armando v noci“!

ARMANDO: Proč jsi mně tedy volala?

PILI: Nemá to velkou cenu, jestli jsem panna nebo ne.

ARMANDO: Souhlasím s tebou, Pili. Panenství je vykopávka z minulého století. Dneska si z toho nikdo nic nedělá. Všichni víme, že čistota spočívá v něčem jiném a ne v...

PILI: *(dotýká se svých prsou. Smyslně)* Armando, nejde o panenství, to není můj problém.

ARMANDO: Dobrá, není to tvůj...

PILI: ...Říkal jste, že masturbace je velmi příjemná...

ARMANDO: Ano...

PILI: A mít sexuální vztahy je také velmi příjemné...Mám pravdu?

ARMANDO: O tom nikdo nepochybuje.

PILI: To je právě můj problém.

ARMANDO: Co?

PILI: S muži necítím nic.

Od této chvíle směřuje její vzrušení k vyvrcholení.

Už jsem to několikrát zkusila a oni smrděli. Nic se nevyrovná tomu, co pocítuji se svým prstem, se sebou, se svými představami. Nic mě tak nevzruší, jako moje vlastní tělo. Tisíckrát raději se dotýkám sebe sama, než se nechat osahávat někým jiným. Jen tímto způsobem dosahuji rozkoše. A je to velmi vydatné, vždy po ruce a ... Já... já... cítím... Cítím... Ah!... Ah!... Ah!

Hluboký nádech. Konec vzrušení.

ARMANDO: Pili! Co se s tebou děje?

PILI, náhle hysterická.

PILI: To je můj problém, proklatě! Nejsem normální! Říkal jste, že to mohu dělat jak jenom chci... Ale já toho teď nemůžu nechat... Co mám dělat, Armando, co mám dělat? Musíte mi pomoci!

Světlo na PILI hasne. Hudba. Zvoní telefon.

ARMANDO: Pili, poslouvej...

Rozsvítí se na telefonní budku a MAURICIA.

MAURICIO: Nejsi nic, než hovno... jsi čistý hovno...

Cvak.

ARMANDO: Víckrát nevolej!

Zvoní telefon.

Haló!

HLAS I. (m.o.): Haló, je tam Tereza?

ARMANDO: Tereza? Jaká Tereza?

HLAS I. (m.o.): Je to 491-7614?

ARMANDO: Ne!

Cvak. *Zvoní telefon.*

Musím vám skutečně říci, rozhlasoví posluchači tam venku, že tato situace je ...
Eduardo... Nechceš vzít ten telefon?

EDUARDO: Armando, neříkej nic, sklapni, neposlouchej.

ARMANDO: Soudím, že takové případy, jako Pili jsou lékařské záležitosti.
Těm by se měli věnovat odborníci.

EDUARDO, rozrušen, se k němu otočí zády.

Jsem tu jenom proto, abych nabídl nějaké rady... ne k jakémukoli tématu... jen v
některých... v některých věcech.

Pauza.

Myslím, že mě bolí hlava.

Pauza. Hudba.

Nemá někdo aspirin? V aspirinu je obsažena celá životní filozofie. Nemyslíte, lidičky? Myslím, že mám větší důvěru v aspirin, než v cokoli jiného. Ačkoli, skutečně to musím říct, že s každým dnem se to snižuje. Možná za to může ta nasycenost trhu. Je tolik různých značek aspirinu, nebývalo jich tak moc. Jako by vám náhle někdo řekl: „Ano, Bůh existuje, ale přichází v pilulkách, kapslích, ve spreji, jako kulička, ve třech barevných odstínech, s antacidem, v šumivých tabletách, antikoncepční a v úpravě vhodné pro děti.

Vytáhne lahvičku s kokainem. EDUARDO ho pozoruje.

Eduardo, náš producent, na mě zírá. Nelíbí se mu, co dělám. A má pravdu. Každý mi blahopřeje k tomuto přadu a zatím se ukazuje, že ho dělá jenom on.

ARMANDO mechanicky vdechne prášek. K EDUARDOVI.

Ano, já vím, já vím... Pořád totéž, nenabídl's mi žádné řešení. Ani ty, ani nikdo jiný.

Zpět do mikrofonu.

Je naprosto nutné, abyste všichni slyšeli toto: Lidi, my nemáme žádné odpovědi.

Pauza.

Eduardo se chystá mě zabít.

EDUARDO vytahuje nůž.

Lidé poslouchají rádio, protože hledají společnost. Z toho či onoho důvodu. Jak to mám k čertu vědět? Já jsem tu na to, abych dělal společnost. Ne proto, abych něco hledal. Jsme jako mniši, jako andělé.

Pauza.

Proč nezvoní telefon? Nikomu se nechce volat? Kolik je hodin?

EDUARDO: *(Přiblíží se a opakuje)* Drž hubu, drž hubu, Armando,...

Opakuje stále totéž, zatímco ARMANDO pokračuje.

ARMANDO: Nikdo neví. Město je tam venku rozházené, vystrašené a nikdo do prdele neví, kolik je hodin.

Pauza.

Zítřka to zanesu nějakým sociologům, aby mi vysvětlili některé z těch případů, které se objevily v tomto pořadu. Pošleme karty ke všem čertům a posílíme se o specialisty. Zavolám nějakému sociologovi...

Směje se.

Vlastně psychologovi.

Směje se.

Psychologovi, který mi vysvětlí proč... Ve škole jsem do prdele nikdy nepochopil žádné vysvětlení. Porozuměl jsem jenom faktům. Myslím tím, že když mi někdo řekl: „Pes zaštěká, když zazvoní zvonek“, rozuměl jsem tomu. Zvonek plus pes rovná se štěknutí. Haf! Haf! Ale když učitel vysvětloval, proč se tak stalo, nerozuměl jsem ničemu.

Pauza.

Ví to někdo? Pochopil někdo, proč pes štěkal?

Pauza.

Jak se jmenoval ten vědec, co ten pokus dělal? Ví to někdo? Kdo první zavolá a řekne mi to jméno, vyhraje nějakou cenu. Kdo dělal ten pokus se psem a zvonkem a proč pes štěkal? Čekám na vaše telefonáty.

ARMANDO uvidí EDUARDA. Ten se pokouší ukryt nůž.

Co chceš dělat Eduardo? Chceš mě umlčet?

EDUARDO se přiblíží.

EDUARDO: Já...

Zazvoní telefon.

ARMANDO: Měl bys raději... Někdo má odpověď na tu otázku o psu a zvonku.

ARMANDO zvedne telefon.

Do toho, jste ve vysílání.

Světlo na MAURICIA. Blikající poutač slabikuje slovo „RADIO”.

MAURICIO: Chci, abyste mi předpověděl osud.

ARMANDO: Zoufalý občan noci. Člověk, který jde ulicí a náhle se zastaví, aby poznal svůj osud. Vzpomínám si, že jednou se mě někdo ptal, jaké je jeho budoucnost a Eduardo mu řekl, že nemá žádnou. V ten okamžik ho srazil nákladník a urazil mu hlavu. Jak se jmenuješ?

MAURICIO: Jmenuji se Mauricio.

ARMANDO: Tak dobrá, Mauricio... Nevolals už někdy předtím?

MAURICIO: Ne. Nikdy.

ARMANDO: Začneme. Nejdřív mi řekni číslo od jedné do desíti.

MAURICIO: Tři.

ARMANDO: Tři. Jsi vzácný případ. Kolik je ti?

MAURICIO: Jsem muž.

ARMANDO: Věřím tomu. Mladý muž, předpokládám.

MAURICIO: Chci, abyste mi řekl, co mě čeká dnes.

ARMANDO: A netrpělivý muž... Chceš budoucnost dneška. Ale vždyť už je pozdě v noci. Co myslíš, že ještě dneska stihneš? Nejlepší, co můžeš udělat, je jít domů do postele. Najdi si nějakou ženskou a poměj se, jako nikdy.

- MAURICIO:** Nepotřebuji ženu.
- ARMANDO:** Ne? Snad muže?
- MAURICIO:** Já mám Boha.
- ARMANDO:** Úžasně. Máš štěstí. Neznám nikoho, kdo by Ho měl. Ptal jsem se, kolik ti je. Dvacet?
- MAURICIO:** Kolik je vám?
- ARMANDO:** Mně je čtyřicet.
- MAURICIO:** Myslím si, že je to zvrhlé, mít čtyřicet.
- ARMANDO:** Máš pravdu. Jaké to je, když je ti dvacet?
- MAURICIO:** V mém věku má člověk víru.
- ARMANDO:** To je to, co my nemáme.
- MAURICIO:** Vaše generace je generace zbytečných.
- ARMANDO:** To nemohu vyvrátit. Řekni mi další číslo, Mauricio.
- MAURICIO:** Tři.
- ARMANDO:** Stále... Dva, tři. Dobrá. Jseš si jistý tím číslem?
- MAURICIO:** Ano.
- ARMANDO:** Znamená to buď vyrovnanost nebo nevyrovnanost. Jsi trojka. Fajn. Se ženami jsi měl pravdu: nevidím v tvém životě žádnou.
- MAURICIO:** To je pravda.
- ARMANDO:** Ale nevidím ani žádného muže.
- MAURICIO:** Žádného. Jen Ježíše.
- ARMANDO:** Vidím, že tvé myšlenky jsou velmi rychlé. Že se procházíš se zrakem upřeným k nebi; že chodíš tak rychle, že často upadneš na chodník. Nemám pravdu?
- MAURICIO:** Ano.
- ARMANDO:** Jsi Kozoroh.
- MAURICIO:** Jako On.

ARMANDO: Jako kdo?

MAURICIO: Jako je On.

ARMANDO: Nějaký tvůj přítel?

MAURICIO: Boží syn.

ARMANDO: Dostals mě. To nic. Myslels zase Ježíše. Mohl bych ti říct, že se objevuje v tvých kartách, ale není to pravda. Nikdo se vedle tebe neobjevuje. Máš velmi jednoduché karty, Mauricio. Pustíme si nějakou hudbu na pozadí.

Hudba.

Velmi dobře. Tak je to lepší. Slyšíš mě Mauricio?

MAURICIO: Ano.

ARMANDO: Můžeme pokračovat v čtení tvého osudu?

MAURICIO: Dosud jste mluvil o minulosti a ne o budoucnosti. Musím vědět, co se přihodí této noci.

ARMANDO: Na to není třeba karet ani žádných jiných způsobů věštby. Co by se ti mohlo přihodit v noci jako je tahle. Nic, Mauricio. Nic se tu nikdy nestane. Žijeme v zemi ze všech nejnudnější, a v jednom z nennudnějších měst na světě.

MAURICIO: Vaše kázání se mi nelíbí.

ARMANDO: Co si myslíš, že tam venku je? Zločinci? Šlapky? Chlast? Drogy? Tyhleto věci už nic neznamenají. Bývaly novinkou, ale už nejsou. Co? Viděl jsi šlapku stát na svém prahu? No a co? Já jsem viděl kočku. A popelnici. A Mercedes s odsouvací střešou. Jaký je v to rozdíl? Žádný. Co je na tom zábavného?

Pauza.

Nic. Život mého patnáctiletého syna skončil, protože on se předávkoval krakem. Neumí mluvit a stěží rozumí tomu, co se mu říká.

Pauza.

Bolelo mě to v okamžiku, kdy k tomu došlo. Ale teď? Teď je mi to jedno. Rozhodl se, že se zabije? Oukej, tak jo. Ať umře. O jedna hladová ústa méně, a je to. Já jsem já: až zemřu já, svět skončí. Chápeš, kam mířím, Mauricio? Proč chceš vědět, co se ti stane? Říkám ti bez toho, abych se uchyloval k nějakým trikům: Nic se ti nepříhoda!

Vejde EDUARDO, upírá na něj nasupený pohled.

Promiň... dneska... já...

MAURICIO: Můžeme pokračovat s těmi kartami?

ARMANDO: ...Ano ...Mauricio: Řekni mi první barvu, která ti přijde na mysl.

MAURICIO: Bílá.

ARMANDO: To není barva. To je hodnota. Neptej se mě proč, ale je to tak.

MAURICIO: Neznám jinou barvu.

ARMANDO: Jsou to tvoje karty, ne moje. Varuji tě, neměl by sis zahrávat s budoucností.

MAURICIO: Ještě jste mi o budoucnosti nic neřekl. Blábolíte jen samé nesmysly, které jste se naučil z paměti. Nejste upřímný. Vaše duše je uvězněna.

Hlasitá hudba.

ARMANDO: Myslíš? Možná máš pravdu. Obrátím tvé karty.

Udělá to.

Tvoje hvězda se rýsuje jasně. Jsi déšť, vítr, žár, Saturn, vánek a především noc. Věděl jsi to?

MAURICIO: Nesmysl. To nechci slyšet.

ARMANDO: Ne, ale já ano. Vidím na tvé straně dítě, které dospělo za velmi hlubokého dýchání, které dospělo pomocí hlubokých vzdechů, díky velkým okamžikům nádechů a tedy i velkým okamžikům výdechů. Dnes vydechne naposled. Dítě zadušené jednoho březnového dne. Znáš to dítě?

MAURICIO: To jsem já.

ARMANDO: Velmi správně. Jsi hluboko uvnitř černý, přestože's uvedl bílou barvu. To způsobuje ascendent astrálních karet 4 a zvláště 3. A pak tady, tady je muž.

Hudba.

Muž, kterého nenávidíš. Unavený muž v tmavém obleku.

EDUARDO: Co se stane s tím mužem?

ARMANDO: Utkáš se s ním.

Hlasitá hudba.

Mluvíš s ním naplněn nenávisť.

EDUARDO: Co mu říkám?

ARMANDO: Že ho musíš zabít.

EDUARDO: Pokračujte.

ARMANDO: Mauricio: zbylo mi posledních pět karet. Řekni mi číslo mezi jedničkou a pětkou.

MAURICIO: Tři.

ARMANDO: Vlastně ani nevím, proč jsem se ptal. Jedna, dva, tři.

Pauza.

Můj Bože.

Hudba zesílí.

Skončíme to.

MAURICIO: Řekněte to!

ARMANDO: Nemohu.

MAURICIO: Řekněte to!

ARMANDO: Eduardo ...pojď sem, podívej... Eduardo? Kde jsi?

MAURICIO: Kdo je Eduardo?

ARMANDO: *(po pauze)* Pojďme...

MAURICIO: Co říkají karty?

ARMANDO: ...Ten muž, kterého nenávidíš...

MAURICIO: Ano?

ARMANDO: Ten muž, kterého nenávidíš jsem já!

MAURICIO: Ano, jste to vy... Co dál?

ARMANDO: Ale co já mám společného s tvým životem?

MAURICIO: Obráťte další karty!

ARMANDO: Nechci!

MAURICIO: Obráťte je!

ARMANDO: Potřebuji číslo!

MAURICIO: Tři!

ARMANDO: Jedna, dva tři.

ARMANDO otočí kartu. Vstane.

Ty... dnes v noci spácháš zločin.

MAURICIO: Já vím.

ARMANDO: Zabiješ člověka.

EDUARDO se opět přibližuje k ARMANDOVI.

MAURICIO: Ano.

ARMANDO: Ten člověk jsem já.

MAURICIO: Ano.

ARMANDO: Svatá matko boží. Proč?

MAURICIO: Co ještě říkají karty?

ARMANDO: Já... nikdy jsem o tebe ani nezavadil pohledem... za celý život... ty karty...

ARMANDO zvedne poslední kartu.

Říkají, že ty také zítra zemřeš. Ještě než skončí den.

MAURICIO: To jsem nevěděl.

ARMANDO: Ale... ale... ale... zabiješ mě?

MAURICIO: Tak to stojí v kartách.

ARMANDO: Ale... uděláš to?

MAURICIO: Ano.

ARMANDO: Proč?

MAURICIO: Já...

Krátká pauza.

Nevím.

Cvak. SVĚTLO na Mauricia. Za ARMANDEM se objeví stín.

ARMANDO: Já... já... já... proč já?... proč mě?... já...

STÍN: Musím tě zabít.

Stín vytáhne blýskající se nůž, pozvedne jej. Světla hasnou. Tma. Hudba. Zvoní telefon.

KONEC

*

Autor překladu děkuje Radkovi Šimkovi za nevděčnou práci, kterou vynaložil na korektury, rady a náměty, bez kterých by česká verze byla namnoze snůškou překladatelských trapností.

Autor hry nabádá, aby bylo vzato do úvahy, že celý kus je KOMEDIE, a aby se tak k němu přistupovalo. Dále připomíná záměnu ARMANDA za AMADU, kterou provedl při posledním uvedení díla, i sdružení postav PILI, MATKY, CONSUELO a HLASU a dává tyto své návrhy k uvážení i příštím inscenátorům. Autor dále výslovně vyzývá, aby s textem bylo zacházeno tvůrčím způsobem, neboť je také režisérem a svým kolegům na tomto poli nechce zužovat pole pro jejich vlastní tvorbu.